

NORGES BYGDEUNGDOMSLAGS INNSPILL TIL JORDBRUKSFORHANDLINGENE 2019

Norges Bygdeungdomslag (NBU) er en landsdekkende bygde- og kulturorganisasjon av og for ungdom, som arbeider for levende bygder over hele landet og for å gi våre medlemmer alle muligheter. For å bli best på levende bygder bruker NBU flere virkemidler, som blant annet dans, tevling og bygdepolitiske aktiviteter. NBU driver omfattende skoloring av sine tillitsvalgte gjennom fag- og organisasjonskurs på lands- og fylkesplan. Organisasjonen skaper sosiale møteplasser for ungdom på bygda. NBU har 6745 medlemmer fordelt på over 100 lokallag i 14 fylker.

Landbruket har vært sentralt i NBUs virke siden oppstarten i 1946. Det er et stort engasjement og vi ser en økende tendens til at ungdom bryr seg om landbruks- og matpolitikk. Vi krever offensive tiltak som gjør at ungdom slipper til i landbruket. Vi er framtidens matprodusenter og vi ønsker et grønt, mangfoldig landbruk over hele landet og ei sikker framtid!

REKRUTTERING

NBU ser at det er nødvendig å la ungdommen slippe til i landbruket tidlig for å opprettholde rekrutteringa til landbruket. NBU forventer at regjeringa følger opp sine egne festtaler og Stortingets behandling av «Endring og utvikling – En fremtidsrettet jordbruksproduksjon» (Meld. St. 11 (2016-2017)) med konkrete tiltak for å styrke rekrutteringen til jordbruket. NBU viser forøvrig til rapporten «Økt rekruttering til landbruket» utarbeida av Rekrutteringsutvalget satt ned etter jordbruksforhandlingene i 2014. Vi kan ikke se at det er satset særlig på tiltakene som utvalget peker på.

Vi krever at:

- Å være bonde skal gi en inntekt man kan leve av. Det er det absolutt viktigste rekrutteringstiltaket.
- Det opprettholdes et tilbud for etterutdanning, og fagskolene styrkes.
- Det settes av midler til omdømmefremmende tiltak knyttet til bondeyrket, arbeid i verdikjeden for jordbruket og de grønne utdanningene. NBU viser til prosjektet «Grønn utdanning» og kåringen av «Årets unge bonde» i regi av NBU, McDonalds og Felleskjøpet Agri.
- Norsk Landbruksrådgiving sin mentorordning for unge bønder sikres videre finansiering.
- Velferdsordninger styrkes for å sikre trygghet for bonden, likestilling i og rekruttering til jordbruket.
- Det jobbes for sikre at det utdannes flinke avløsere.
- Tidligpensjonsordning videreføres slik at unge bønder har mulighet til å slippe til.
- IBU-midler til investeringer ved generasjonsskifte prioriteres, og bør særlig gå til å klimasmarte løsninger, forbedre dyrevelferd eller tilpasse gårdsbruk til kommende krav, som for eksempel mosjon i 2024 og løsdrift i 2034.

- Det innføres et kompetansekrav i landbruket. Kravet bør minst være agronomutdanning. Det settes i gang en utredning om organisering og praktisk gjennomføring av et slikt krav.
- Det jobbes for å øke andelen kvinnelige bønder.

LEVENDE BYGDER

Norges Bygdeungdomslag ser på landbruket som en bærebjelke for levende bygder og norsk næringsliv. For at det skal være attraktivt å bo på bygda og flytte tilbake til bygdene og landbruket etter endt studieløp må det være at aktivt produsentmiljø. For å sikre dette må det finnes konsesjongrenser og kvotetak, kanskje lavere enn i dag, så man slipper å være siste bonde i bygda. Norges Bygdeungdomslag krever at regjeringa overholder stortingets mål om at det skal bo folk i hele landet, og at de ser at landbruk og distriktspolitikk i Norge henger uløselig sammen.

Vi krever at:

- Kanaliseringspolitikken forsterkes for å opprettholde matproduksjon i hele landet.
- Driftsvansker kompenseres for å hindre at arealer går ut av drift, for eksempel ved å gi et ekstra tilskudd til små teiger.
- Det jobbes for et sterkere importvern til fordel for norske råvarer, og spesielt på grøntproduksjon som både har svakt tollvern og stort markedspotensiale.
- Kravene til dyrevelferd opprettholdes, og det jobbes knallhardt for null brudd på reglene for dyrevelferd.

MILJØ

Norges Bygdeungdomslag ser norsk landbruk som en viktig del av klimaløsningen, men vi savner offensive tiltak. Med krevende markedssituasjon i mange produksjoner, kombinert med for dårlig tollvern, er det viktigere å faktisk produsere maten på norske ressurser enn å øke matproduksjonen betydelig. Vi mener at landbruket og distriktene må posisjonere seg sånn at vi blir en del av klimaløsningen.

Vi krever at:

- Det legges til rette for et bærekraftig landbruk over hele landet. Alle bønder må kunne ta smarte valg på sin gård.
- Det vurderes fullfinansiering av forskningsprosjekt innen klima og miljø
- Det oppfordres til å bruke tre i driftsbygninger.
- Det satses på kraftfôr basert på norske ressurser og enda høyere norskandel i fôret til norske husdyr.
- Klimasmarte investeringer prioriteres når IBU-midlene skal fordeles.
- Det vurderes å gi investeringsstøtte til vanningsanlegg.